

Ministru prezidentes Laimdotas Straujumas uzruna NVO forumā Gaismas pilī, 2015.gada 3.martā

Labdien, godātie nevalstisko organizāciju pārstāvji un viedokļu līderi no visas Eiropas!

Nākamnedēļ, 16.martā, mēs atzīmēsim 150.gadskārtu slavenajai Latvijas dzejniecei, un kā mēs šodien teiktu, viedokļu līderēm, - Aspazijai. Bez viņas domām nebija iedomājams Latvijas pirmās brīvvalsts laiks pirms padomju okupācijas no 1918.-1940.gadam. Ne vienmēr Aspazijas teiktais bija sabiedrībai ērts. Kopā ar savu dzīvesbiedru, pasaules mēroga dzejnieku un filosofu Raini, kuram arī šogad svinēsīm 150 gadus, viņi pauda brīvi domājošus viedokļus gan dzejā, gan rakstos. Atļaušos teikt, ka viņu uzskati bija pozitīvās kritikas, nemitīgās pamudināšanas gara viedokļi. Aspazija bija pārliecināta, ka katrā cilvēkā mīt mākslinieks, un viela, kas viņam jāveido, ir dzīve, tāpēc ir iespējas no tās veidot kaut ko lielāku, skaistāku un vienmēr jaunu.

Tā ir cilvēciskā un vienkāršā, skaistā valodā izteikta doma, kas attiecas arī šajā, 21.gadsimtā, uz mums visiem – gan valdībām Eiropas valstīs, gan nevalstiskajām organizācijām, gan katru iedzīvotāju individuāli.

Dāmas un kungi,

Šī ideja par dzīves nemitīgu atjaunotni, attiecoties uz katru cilvēku atsevišķi, tajā pašā laikā attiecas uz mums visiem – Eiropas sabiedrību – kopā.

Šobrīd ekonomiskā un drošības situācija Eiropā ir krietni vien savādāka nekā pirms gada un, protams, savādāka nekā pirms gadsimta. Atkal ir pienācis laiks Eiropas sabiedrībai saliedēties. Ir pienācis laiks Eiropas idejai atjaunoties, pārdzimt. Lai cik paradoksāli tas nebūtu, cilvēkam un arī sabiedrībām ir vieglāk saņemties šādam paš-atjaunotnes procesam kādu risku vai draudu priekšā.

Iespējams, Eiropa šobrīd draud tikt pārdalīta. Iespējams, Eiropas vērtību teritorija draud tikt sašaurināta, iedzīvotāju iespējas šo vērtību īstenošanā ikdienas dzīvēs atsevišķos Eiropas punktus var tikt dzēstas. Tie ir riski, kas mums liek būt modriem, liek saliedēties, panākt garīgu kopsaucēju un tālāk arī praktisku tā īstenojumu mūsu dzīvēs.

Aicinu mūs visus – NVO, valdību, parlamentu pārstāvjus - būt par ES vērtību - demokrātijas, tiesiskuma, cilvēktiesību – sargātājiem šajā laikā, kad Eiropā pieaug populisms, kad dažos nostūros ir tendence atteikties no liberālās demokrātijas un daļā no sabiedrības valda zināms apmulsums. Tas ir īpaši svarīgi šogad, kad daudzās ES valstīs ir vēlēšanas, un NVO balss, viedokļu līderu balss ir ārkārtīgi svarīga. Plašākā Eiropas areālā – Ukrainā, Krievijā, mēs redzam vardarbīgu uzbrukumu šīm vērtībām, un klusēšana par šādu rīcību nav un nebūs iespējama.

Šodien demokrātiskā pasaule atvadās no Krievijas viedokļu līdera Borisa

Ņemcova. Viņš bija drosmīgs cilvēks, kurš riskēja ar pašu svētāko – savu dzīvību. Viņa aiziešanai šajā lielo skumju brīdī jāgūst kāda jēga. Mēs katrs varam apņemties palīdzēt aizstāvēt demokrātijas, brīvības un cilvēka tiesības. Tā būtu mūsu misija un Ņemcova misijas tālāka nešana nākotnē. Lūdzu visus klātesošos ar klusuma brīdi godināt Borisa Ņemcova piemiņu.

Tajā pašā laikā arī Eiropas Savienībā mums jāatgādina sev par saviem pienākumiem pret demokrātisko garu. Eiropas Savienības iekšienē mums ir vairāk jāieklausās vienam otrā, jāizprot vienam otra problēmas. Piemēram, itāļiem latvieši un latviešiem spāņi. Šajā jomā NVO var darīt ļoti daudz, jo nepastāv politiskās un ekonomiskās intereses, bet gan kopīgas Eiropas vērtības, kuras mums ir jāaizstāv. Ja nespēsim aizstāvēt savas vērtības, tad nebūs arī mūsu politikas un ekonomikas attīstības.

Bet kur ņemt iedvesmu? Iedzīvotāji vēlas dzirdēt no savu valstu vadītājiem redzējumu par valsts attīstību, uzņēmēji vēlas saņemt no politiķiem paredzamus un iedvesmojošus aicinājumus, un nevalstiskajām organizācijām tikpat vajadzīga ir iedvesma un stimulds darbam, kas rosina sabiedrību neaizmigt, neieslīgt apātijā vai ikdienišķā apmierinātībā.

Te jau skaidri iezīmējas tāds pozitīvs apburtais loks, kas apliecina – mēs viens otru spējam iedvesmot par pozitīviem piemēriem, mēs viens otram spējam apliecināt, ka kopīgi runājot, mēs varam atrast kopsaucēju par Eiropas attīstību, par katras mūsu nacionālās valsts, mūsu pilsētu, mūsu māju nākotnes veidošanas. Mēs neesam un nevaram būt nošķirti viens no otra.

Godātie klātesošie,

Vēlos pieminēt konstruktīvo valdības un nevalstisko organizāciju sadarbību Latvijā. Esam pirms 10 gadiem nodibinājuši NVO memorandu, kura mērķis ir sabiedrības līdzdalības sekmēšana valdības lēmumu pieņemšanā. Šobrīd Memorandu parakstījušas vairāk nekā 360 NVO. Organizācijas piedalās Valdības rīcības plāna izstrādē, valsts budžeta veidošanā. Ir pieaudzis ministriju konsultatīvo padomju skaits, NVO pārstāvju skaits padomēs, kā arī tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu skaits, kas apspriesti konsultatīvajās padomēs.

Es patiesi ticu, ka nevienu normatīvo aktu nav iespējams kvalitatīvi izstrādāt tikai ar ministrijas un ierēdņu darbu, NVO iesaistīšanās ir absolūti nepieciešama.

Noslēgumā es gribētu aicināt ikvienu no mums – iesim uz priekšu, sekosim savam mērķim, radīsim partnerus un kopsaucēju Eiropā un plašākā pasaulē. Mums visiem uz šīs starta līnijas ir iespējas veidot mūsu dzīvi un savu sabiedrību, mūsu Eiropu arvien jaunu, arvien labāku un spēcīgi balstītu cilvēcības un attīstības vērtībās.

Ministru prezidente
Laimdota Straujuma